

TA HÄNSYN TILL STUDENTER SOM ÄR

döva och studenter med hörselproblem

I HÖGSKOLESTUDIER

Med hörselskadad studerande avses i denna guide både studerande som är döva och som har nedsatt hörsel.

● En döv studerande använder oftast sitt modersmål, teckenspråk, och använder teckenspråkstolkning då han deltar i undervisningen

Studeranden själv känner oftast bäst sina egna behov.

● En studerande med nedsatt hörsel brukar kommunicera med tal och använder hörapparat eller inneröreimplantat som stöd för hörseln.

Studeranden själv känner oftast bäst sina egna behov. En diskussion mellan studeranden, läraren och studietolken är det bästa sättet att hitta de effektivaste läro- och studierutinerna.

INTERAKTION OCH KOMMUNIKATION

En studerande med nedsatt hörsel kan förutom hörapparat också

- använda andra tekniska hjälpmedel
- läsa från läpparna som stöd för hörseln
- möjligen använda sig av tecknat tal eller teckenspråk som stöd.

En hörselskadad studerande kan ha en skrivtolk eller en teckenspråkstolk. Tolken möjliggör interaktion i olika situationer mellan den hörselskadade studeranden och andra närvarande. Skrivtolken överför talet till text, oftast på en dator.

En hörselskadad studerande får största delen av informationen visuellt. I interaktionssituationer skall du fästa uppmärksamheten vid studeranden och säkerställa att han ser ditt ansikte. Du skall inte täcka för munnen med handen eller en mikrofon då du talar.

UNDERVISNING OCH HANDLEDNING

Uppmärksamhet bör fästas vid valet av undervisningsmetoder och – utrymmen. Stora undervisningsgrupper, bakgrundslarm och ekande föreläsningssalar gör det svårt för en hörselskadad studerande att uppfatta vad som sägs. Om ekandet och oljudet minimeras, underlättas arbetet för alla. Störande skrapljud kan minskas t.ex. genom att limma filtbitar under stolsben och bord.

Undervisningsutrymmena borde vara försedda med konferenssystem eller induktions slinga. Om studeranden har en FM-apparat bör läraren använda en bärbar sändarmikrofon. I en undervisningssituation eller vid allmänna evenemang bör man använda mikrofon alltid då det är möjligt.

TOLKNING

En tolk är en utbildad yrkesperson som på förhand förbereder sig för sitt arbete: letar fram rätta termer, funderar på alternativa översättningsmöjligheter och sätter sig in i ärendet som behandlas. Förberedelse krävs för föreläsningar, studerandes presentationer, presentationer av grupparbeten samt prov- och tentamenssituationer.

- Tolken placerar sig oftast nära läraren, framför klassen.
- En hörselskadad studerande behöver samtidigt kunna se läraren, projektor-duken och tolken.
- Studeranden behöver tid för att samtidigt kunna följa med tolkandet och lärarens demonstration.
- Då studeranden kan bekanta sig med materialet på förhand är det lättare att koncentrera sig på undervisningen och tolkningen under föreläsningen.
- Skrivtolken behöver ett bord och en stol.
- Ofta arbetar två tolkar parvis.
- Tolken ansvarar för tolkningen av allt hon hör och ser.
- Tolken ansvarar inte för studerandens koncentration, inläring, motivation eller frånvaron.

Vid studier av främmande språk kommer

man överens om tolkningslösningarna med studeranden och tolken. Tillsammans tänker man igenom hur man bäst genomför hörförståelse- och samtalsövningarna, så att undervisningen möjligast väl betjänar den hörselskadade studerandens inläring.

Man kan även ge konfidentiellt material på förhand åt tolken, eftersom denna har tystnadsplikt.

KONTROLLISTA

- Försök välja ett sådant utrymme som har en fast induktions slinga.
- Se till att belysningen är tillräcklig; tolken och läraren bör synas tydligt.

Åskådliggör och visa i praktiken – tala inte enbart.

- Använd alltid mikrofon och se till att den fungerar.
- Tala tydligt och vänd mot åhörarna.
- Åskådliggör och visa i praktiken – tala inte enbart.
- Se till att det finns tillräckligt många pauser vid lektioner och tillfällen som är öppna för allmänheten.
- Ge materialet och informationen på förhand i skriftlig form eller som datafil, både åt studeranden och tolken.

- Då du visar dvd-material, se till att textningen är påkopplad.
- Fäst uppmärksamhet vid tolkningstekniska behov (tolkens placering, utrymmets tillräcklighet och möblering, mikrofon och skarvsladd vid behov).

Sådana tillvägagångssätt som befrämjar tillgängligheten är ofta till nytta för alla studerande. Bekanta dig även med övrigt material på adressen www.esok.fi.

TILLÄGGSINFORMATION:

- **Finlands Dövas Förbund r.f. www.kl-deaf.fi/sv-FI**
- **Hörsselförbundet för hörselvård: www.kuuloliitto.fi (på finska)**
- **Hörsselförbundets tillgänglighetssidor: www.kuulokynnys.fi (på finska)**